

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/katowice/wystawy-w-regionie/wystawy-w-regionie-do-w/190404,Wojciech-Korfanty.html>

03.05.2024, 18:04

Wojciech Korfanty

Biograficzna wystawa elementarna, przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Katowicach, prezentuje postać Wojciecha Korfantego, najważniejszego przedstawiciela polskiego ruchu narodowego z Górnego Śląska.

Wojciech Korfanty urodził się 20 kwietnia 1873 r. w osadzie Sadszawki (dziś dzielnica Siemianowic Śląskich). W wyborach z 1903 r. został wybrany posłem do niemieckiego parlamentu (Reichstagu), w którym wstąpił jako pierwszy Górnoślązak do Koła Polskiego. Stał się jednym z najbardziej rozpoznawalnych polskich polityków w Niemczech. W listopadzie 1918 r. został członkiem Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu, kierował jej wydziałem wojskowym w czasie powstania wielkopolskiego. Mianowany przez polski rząd Polskim Komisarzem Plebiscytowym, w lutym 1920 r. stanął na czele Polskiego Komisarzatu Plebiscytowego w Bytomiu. Po wybuchu III powstania śląskiego w nocy z 2 na 3 maja 1921 r. ogłosił się jego dyktatorem. Po podziale Górnego Śląska między Polskę i Niemcy w 1922 r., wskutek oporu Józefa Piłsudskiego, nie objął stanowiska premiera, pozostał jednak wiodącym politykiem w województwie śląskim. Po zamachu majowym 1926 r. przeciwstawił się sanacji, za co spotkały go szykany. W 1938 r. wyemigrował do Czechosłowacji. Powrócił do Polski w kwietniu 1939 r. i został aresztowany. Zmarł tuż po zwolnieniu z więzienia 17 sierpnia 1939 r. w Warszawie. Na Górnym Śląsku był legendą już za życia. Dziś jego postać i myśl polityczną upamiętniają nazwy ulic i pomniki.

Autor wystawy: dr Anna Zaczowska

Recenzja: dr Mirosław Węcki

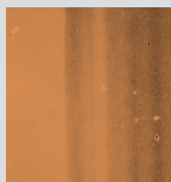
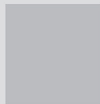
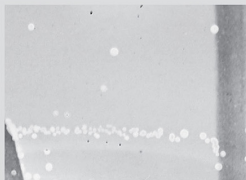
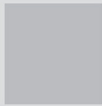
Koncepcja graficzna serii: Paulina Żak

Skład: Aleksandra Korol-Chudy

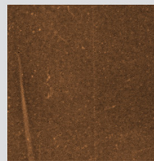
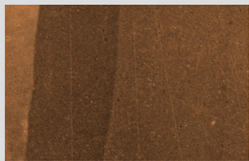
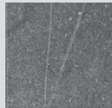
W wystawie wykorzystano zdjęcia i dokumenty ze zbiorów: POLONA, EUROPEANA, Biblioteka Narodowa Francji, (Bibliothèque nationale de France), Biblioteka Narodowa Republiki Czeskiej, KRAMERIUS (Česká digitální knihovna), Muzeum Historii Katowic, Śląska Biblioteka Cyfrowa, Narodowe Archiwum Cyfrowe.

Informacje techniczne: wystawa składa się z 18 plansz roll-up formatu 100x200 cm do samodzielnego rozłożenia i ustawienia.

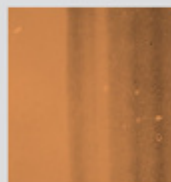
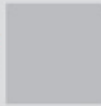
Wojciech Korfanty

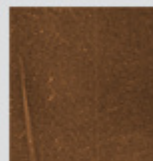
INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

**BIOGRAFIE
WYSTAWY
ELEMENTARNE**

Panele wystawy

Wojciech Korfanty

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

BIOGRAFIE
WYSTAWY
ELEMENTARNE

1873

Albert, czyli Wojciech

Wojciech Korfanty urodził się 20 kwietnia 1873 r. w osadzie Sadržawki (dzielnica Siemianowic Śląskich). Był najstarszym synem Józefa i Karoliny Korfantych. Nadane na chrzcie imię Albert spolszczył na Wojciech, co stanowiło swoistą deklarację poczucia narodowego młodego Korfantego. W wieku sześciu lat został uczniem szkoły ludowej, w 1887 r. kontynuował edukację w katowickim gimnazjum, gdzie po raz pierwszy został ukarany za manifestowanie polskości. Z tego powodu maturę uzyskał eksternistycznie we Wrocławiu, gdzie rozpoczął studia z filozofii, prawa i ekonomii. Ukończył je w 1901 r. w Berlinie.

- Józef Korfanty z żoną Karoliną z domu Klecha – rodzice Wojciecha Korfantego
- Narodowe Archiwum Cyfrowe

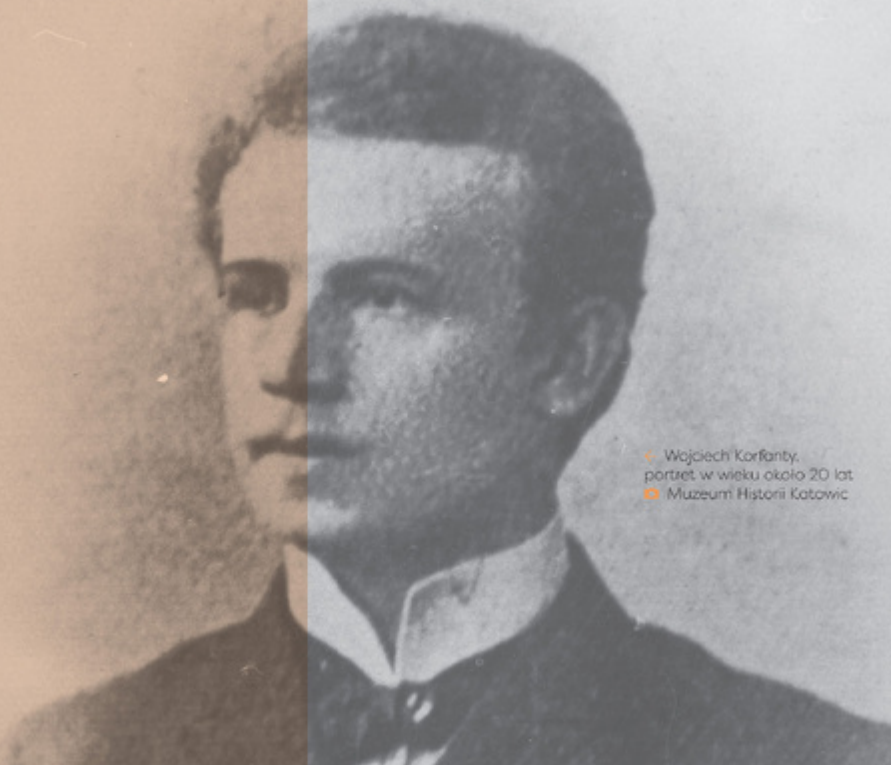

- Budynek, w którym mieściła się katowickie gimnazjum, do którego uczęszczał Wojciech Korfanty, Katowice 1908 r.
- Muzeum Historii Katowic

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Wojciech Korfański,
portret w wieku około 20 lat
Muzeum Historii Katowic

***Zasługę mojego uświadomienia narodowego
przypisać muszę moim hakatystycznym
profesorom w gimnazjum w Katowicach,
którzy zohydzeniem wszystkiego
co polskie i co katolickie wzbudzili
we mnie ciekawość do książki polskiej,
z której pragnąłem się dowiedzieć,
czym jest ten łżony i poniżany naród,
którego językiem w mojej rodzinie mówiłem.***

Odezwa Wojciecha Korfańskiego do ludu śląskiego

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

„Precz z Centrum!”

1901

Rzucone przez Korfantego w 1901 r. hasło zapoczątkowało jego karierę polityka, ale przysporzyło mu wielu wrogów nie tylko wśród Niemców. Popierana masowo przez górnośląskich katolików Partia Centrum postrzegana była jako siła strzegąca interesów polskojęzycznych mieszkańców tej ziemi przed germanizacyjną polityką Niemiec. Korfanty uważał, że Górnoślązacy samodzielnie powinni walczyć o swoje prawa w państwie niemieckim, bez powierzenia swoich interesów partiom niemieckim.

- Działalność polityczna Korfantego przyczyniła mu wielu wrogów wśród hierarchii kościelnej. Z powodów politycznych ślub Wojciecha Korfantego i Elżbiety Szprot w 1903 r. musiał odbyć się w Krakowie
- Śląska Biblioteka Cyfrowa

Wojciech Korfanty,
poseł do Parlamentu niemieckiego, pierwszy
członek Koła polskiego w Górnośląska

- Wojciech Korfanty, poseł do parlamentu niemieckiego, pierwszy członek Koła Polskiego z Górnośląska, Katowice 1905 r.
- Muzeum Historii Katowic

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Opcje strony